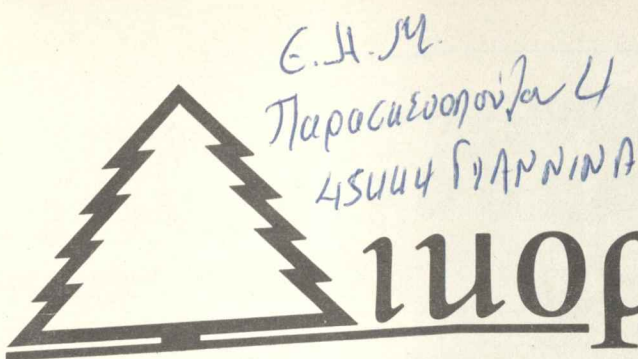

ιμορφιώτεια νέα

Δίμηνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 44 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1991

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΗΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 44, 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Τηλ. 57.38.093

Σκόρπια χωριαν'κά ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Όχι το χωριό δεν νέκρωσε ακόμα. Μπορεί οι παραθεριστές του καλοκαιριού να έφυγαν, άλλοι αργά άλλοι γρήγορα, μπορεί να μην υπάρχουν πλέον γεωργικές δουλειές, όμως, όλο και κάτι βρίσκεται για να κρατιέται ζωντανό το χωριό. Έτσι λοιπόν στις 10 Νοέμβρη, καμμία πενήντα χωριανοί βρέθηκαν στο χωριό, για να τιμήσουν τη μνήμη του Αγίου Μηνά. Και μερικές μέρες αργότερα, άρχισαν να τρέχουν τα πρωτοράκια απ' τα καζάνια. Κι όσοι βρέθηκαν αυτές τις μέρες στο χωριό, η αίσθηση του νέου ρακιού τους έκανε να ξεχάσουν την κούραση τους, που επιδεινώθηκε και από την καταρρακτώδη βροχή που έπεφτε συνέχεια.

Ιδιαίτερο σημαντικό γεγονός για τη ζωή του χωριού μας, η σε σημαντικό βαθμό ανέγερση νέων οικιών. Μπράβο σ' αυτούς που δηλώνουν έτσι έμπρακτα την αγάπη τους για το χωριό. Όμως παρατηρήθηκαν και ορισμένα άσχημα πράγματα. Κατ' αρχάς πιστεύουμε, ότι όποιος χτίζει ή επιδιορθώνει ένα σπίτι στο χωριό, πρώτη του σκέψη πρέπει να είναι η διατήρηση του παραδοσιακού χρώματος του χωριού. Ακόμα και η παραμικρή λεπτομέρεια πρέπει να μελετάται. Δεν μπορεί να μπαίνει άσπρη πέτρα, αλλά ούτε και η κάλυψη της με χοντρό αρμολόγημα είναι μέσα στα επιτρεπόμενα. Ας προσεχτεί στο μέλλον αυτό το σημείο. Αλλά εκείνο που σχολιάστηκε αρνητικά και άφησε χειριστες εντυπώσεις, είναι το "κυνηγητό". Ας μας επιτραπεί αυτή η έκφραση αυτών που χτίζουν. Με τους νόμους που ισχύουν, η άδεια ανέγερσης οικοδομής κοστίζει μερικές εκατοντάδες χιλιάδες δραχμές. Έτσι, σχεδόν όλοι, ψάχνουν να βρουν φθηνότερες λύσεις. Αυτό όμως δεν άρεσε σ' ορισμένους "καλοθελητές", που καλούσαν ανώνυμα την αστυνομία για να

σταματήσει εργασίες οικοδομής. Χαρακτηριστικά αναφερόμαστε στο σπίτι του Ηλία Δούκα, όπου η αστυνομία και η πολεοδομία ήρθαν πέντε με έξη φορές για να σταματήσει εργασίες, αναγκάζοντας τον χωριανό μας να επιβαρυνθεί με μεγάλα χρηματικά ποσά, εκτός βέβαια από την ψυχική οδύνη. Είναι απαράδεκτο να βλέπουμε νέους ανθρώπους να επιστρέφουν για να χτίσουν σπίτι στο χωριό, κι αντί να τους βοηθάμε να τους κατατρέχουμε. Απαράδεκτο.

Επίσκεψη στο χωριό μας πραγματοποίησαν ο κος Ζαχός Κώστας και η κα Αγγελίκα Ντούζουγλου, αρχαιολόγοι της ΙΒ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων. Αιτία τα κομμάτια από κεραμικά που έχουν βρεθεί στην περιοχή του Αϊ-Γιάννη. Μετά από πρώτη επιτόπια έρευνα, επιβεβαιώθηκε το γεγονός ότι τα κομμάτια αυτά ανήκουν στην υστερορωμαϊκή περίοδο και προφανώς θα έχουν σχέση με ρωμαϊκή φρουρά που υπήρχε στην περιοχή. Ελπίζουμε πλέον σε μια λεπτομερέστερη έρευνα, όποτε φυσικά δοθεί η ευκαιρία.

Κέντρο διερχομένων Αλβανών φυγάδων φέτος το χωριό μας. Ειδικά το καλοκαίρι, δεν υπήρχε μέρα που να μην περάσει τουλάχιστον μια συντροφία από Αλβάνους. Περνούσαν από το μεσοχώρι ή από τα σπίτια στο δρόμο και το πρώτο και μόνο πράγμα που ζητούσαν ήταν ψωμί. Και συνέχιζαν το δρόμο τους για να βγουν στη Μπαλντούμα, μιας και το δρόμο αυτό τον θεωρούσαν ασφαλή για διέλευση γιατί δεν υπάρχει πουθενά αστυνομία στα μέρη μας. Αλλά δεν ήταν και λίγοι αυτοί που έμειναν στο χωριό μας-κυρίως Βορειοηπειρώτες να δουλέψουν.

Μετά την απογραφή πληθυσμού, ο πρόεδρος της

κοινότητας μας είχε μιλήσει για μια έκπληξη για όσους βρέθηκαν και απογράφτηκαν στο χωριό. Μήπως δεν καταλάβαμε καλά;

Μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου μας να μας πληροφορήσει τι έσοδα απέφερε το πανηγύρι μας για φέτος;

Μπορεί η κοινότητα να μας πληροφορήσει που βρίσκονται τα έργα που ξεκίνησαν ή δεν ξεκίνησαν στο χωριό; (σκουπίδια, εσωτερική οδοποιία, όμβρια ύδατα πάνω μαχαλά, μελέτες, κ.λπ.).

Χριστούγεννα λοιπόν πλησιάζουν και φέτος και εμείς μαζί με τις εύχες μας θα γκρινιάξουμε πάλι και θα επανέλθουμε στα συνηθισμένα. Δεν θα πρέπει να λάβουμε μέτρα για τα έλατα; Κι ας μην τα περιμένουμε όλα από την κοινότητα. Μπορούμε να προσφέρουμε όλοι μας. Κι όχι μόνο για τα έλατα του χωριού μας. Η εφημερίδα μας σας κάνει πρόταση. Μην αγοράζετε κομμένα έλατα. Στολίστε ένα ζωντανό δέντρο. Ένα έλατο ή οτιδήποτε άλλο, έστω και πουρνάρι, αρκεί να είναι φυτεμένο σε γλάστρα. Έτσι θα διατηρηθεί όλο το χρόνο. Θα έχετε ένα δέντρο όλο το χρόνο στη αύλη σας, στο μπαλκόνι σας και θα έχετε δώσει ένα μήνυμα σ' αυτούς που "ελαφρά τη καρδιά" κόβουν και πωλούν τα έλατα. Και φυσικά θα έχετε συνεισφέρει κι εσείς άκοπα στην προστασία των δασών.

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της κυβέρνησης, η απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Γιαννινών, με την οποία προσδιορίζονται οι γεωγραφικές ενότητες του νομού, με βάση τις οικονομικές, κοινωνικές, συγκοινωνιακές συνθήκες.

Το χωριό μας περιλαμβάνεται στην 7η Γεωγραφική ενότητα, μαζί με τις κοινότητες: Αγ. Μηνά, Αρίστης, Μεσοβουνίου, Παπίγκου, Βρυσχωρίου, Ηλιοχωρίου, Λάιστας, Σκαμνελίου, Τσεπελόβου, Ανω Πεδινών, Βίτσας, Ελαφοτόπου, Κάτω Πεδινών, Μονοδεντρίου, Ασπραγγέλων, Διποτάμου, Ελάτης, Καλουτάς, Μανασσής, Διλόφου, Κήπων, Κουκουλίου, Βραδέτου, Καπεσόβου, Νεγάδων και Φραγκάδων.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ
ΣΑΣ
ΕΥΧΕΤΑΙ
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ
Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Ο Π.Σ. ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ

Αγαπητοί συμπατριώτες και φίλοι του Συνδέσμου

Το Δ.Σ. απεφάσισε για την καλύτερη ενημέρωσή σας να επικοινωνεί σε τακτά χρονικά διαστήματα μαζί σας με ανακοινώσεις μέσα από τις οποίες θα σας γνωρίζει τις προσπάθειες και τα αποτελέσματα των ενεργειών του σε θέματα που αφορούν το Ζαγόρι μας.

1. Κλιμάκιο Ιατρών στα χωριά μας

Με πρωτοβουλία των μελών του Δ.Σ. Ιατρών κ.κ. Φρίξου Θεοχάρους και Αγγέλου Πίκου, Κλιμάκιο Ιατρών όλων των ειδικοτήτων θα επισκεφτεί τα χωριά μας κατά τους χειμερινούς μήνες και θα παράσχει Ιατρική ενημέρωση και βοήθεια στους συμπατριώτες μας που τόσο την έχουν ανάγκη. Όλες οι επισκέψεις θα γίνονται ύστερα από συνεννόηση με τους προέδρους των Κοινοτήτων.

2. Παραδοσιακοί οικισμοί

Για το θέμα των παραδοσιακών οικισμών και την πλήρη αδιαφορία της πολιτείας να μας συνδράμει στις πολυδάπανες και χρονοβόρες επισκευές και ανακατασκευές των σπιτιών μας το Δ.Σ. απεφάσισε α) να επισκεφθεί όλους τους βουλευτές της περιοχής μας με σκοπό σχετική επερώτηση στη Βουλή β) να γίνουν έγγραφες διαμαρτυρίες στον τοπικό και Αθηναϊκό Τύπο ώστε να γίνει γνωστό το μεγάλο πρόβλημα που από χρόνια απασχολεί το Ζαγόρι.

3. Άποροι Ζαγορίσιοι φοιτητές

Το Δ.Σ. απεφάσισε να επανέλθει σε παλαιό του αίτημα προς το Ριζαίρειο Κληροδότημα ώστε να μπορούν οι άποροι Ζαγορίσιοι φοιτητές που σπουδάζουν σε ανώτατες σχολές να στεγάζονται στους κοιτώνες των εκκλησιαστικών σχολών στο Χαλάνδρι που από χρόνια δεν παρουσιάζουν πληρότητα από μαθητές που φοιτούν σ' αυτές. Περιμένουμε ότι το πολυμελές συμβούλιο της Ριζαρείου θα εξετάσει με κατανόηση και προσοχή το θέμα ώστε να ανακομφιστούν οικονομικά Ζαγορίσιες άπορες οικογένειες.

4. Πολιτιστικές και Πνευματικές εκδηλώσεις

Κατά την χειμερινή περίοδο θα γίνουν στο Πνευματικό μας Κέντρο ποικίλες εκδηλώσεις πνευματικού και πολιτιστικού περιεχομένου το πρόγραμμα των οποίων θα σας ανακοινώσουμε σύντομα.

5. Χορευτικά τμήματα - Δημιουργία Χορωδίας

Από τον Οκτώβριο θα αρχίσουν να διδάσκονται παραδοσιακοί χοροί του Ζαγοριού και άλλων περιοχών της Ηπείρου για αγόρια και κορίτσια 6-20 ετών. Επίσης με πρωτοβουλία του εκλεκτού Ζαγορίσιου Καθηγητού κ. Θωμά Μπαϊρακτάρη θα γίνοντα έγγραφες για δημιουργία χορωδίας Δημοτικής μουσικής. Παρακαλούμε όλους, αδιακρίτως ηλικίας να ενισχύσουμε την ωραία αυτή πρωτοβουλία, που θα ανεβάσει το πολιτιστικό επίπεδο του Συνδέσμου.

Εγγραφές πληροφορίες κάθε Δευτέρα και Τετάρτη από ώρα 7.30-9.30 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο του Συνδέσμου Χριστοβασίλη 8 τηλ. 32974.

Αγαπητοί συμπατριώτες πιστεύοντας ότι θα σας βρούμε συμπαράστατες στις προσπάθειές μας σας γνωρίζουμε ότι η οικονομική συνδρομή σας είναι το μοναδικό έσοδο του Συνδέσμου.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΑΡΤΩΚΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΜΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΒΛΗΣ

ΒΕΡΑ ΠΕΤΡΟΥ

ΦΡΙΣΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΙΚΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΥΒΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΣΑΡΡΟΥ

Ρήσεις και ...αντιρρήσεις
Κομπογιαννίτες

«Εν μέση Αθήνη» συνελήφθη ασυνείδητος και σκληρός κομπογιαννίτης να ασκεί το «λειτούργημά του»...

Αρχισε το «επάγγελμα» στα 57 και το τερματίζει στα... 67.

Μία ολόκληρη δεκαετία θέρισε (κυριολεκτικά) ασθενείς και υγιείς!!!

Χωρίς κανένα... έλεγχο και χωρίς καμία παρενόχληση... και συλλαμβάνεται εισπράττων 10.000 δρχ. από ένα αθώο θύμα του, όλως τυχαίως και... συμπτωματικός.

Δέκα χρόνια απάτης και απάνθρωπης εκμετάλλευσης ασφαλώς θα του απέφεραν μεγάλα και ουχί ευκαταφρόνητα ποσά στο «Ασκληπιείο» του!! Κι η πολιτεία απαθής και καθεύδων θεατής!

Σκέφτομαι αγαπητοί μου, ότι στη χώρα αυτή, που λέγεται Ελλάδα «είσαι ότι... δηλώσεις».

Κανένας δεν σε ελέγχει, κανένας δε σε εξετάζει, κανένας δεν σου λέει, πως απόχτησες τα «χαρτιά σου», έστω και αν είσαι αγύρτης, έστω και αν είσαι και απατεώνας ψευτονομικός ή ψευτοπαιδαγωγός!!

Κανένας δε σε σταματά, κανένας δε σε ενοχλεί. Αντίθετα, όλοι σου υποκλίνονται, όλοι σε προσέχουν, όλοι σε θαυμάζουν (μερικές φορές και σε συγχαίρουν... δια του τοπικού τύπου)...

Δεν ειδοποιήθηκε από κάποιο διπλανό πραγματικό γιατρό, ότι στην οδό Ιπποκράτους και...

Η κοινωνία μας (όσο «διυλίζει τον κώνο» καταπίνει καμήλους» κομπογιαννίτες.

Συνεχίστε το «θεάρεστο έργο» και μη «ταρασάστε το υμάν»... Η Ελλάδα... καθεύδει...

Υ.Γ. Εξάλου ένας γενναίος κομπογιαννίτης βρισκόταν μέρες μας στις δόξες του... τον τόπο.

Όπου κι αν πας, όπου σταθείς αγύρτες, σοβαροί ψευδολογίες, απατεωνίες τσαρλατανιές συναντάς τιμωρούμενες... αλλά (αντί)...

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

5.000

Τάτση Νούλα -
Μητρόπουλος Νικόλαος
Σακελλαρίου Φίλιππος

2.000

Λένα & Γιώργος Καρράς
Κυριακοπούλου Μαρίνα

1.000

Παλιάγκας Στεφάνια

Ο άνεμος του Δικόρφου

Πούλικα Σακελλαρίου - Φίλη

Πουθενά, μα πουθενά αλλού στον κόσμο τ' αγέρι δεν φυσάει στο Δικόρφο!!! Εκεί που υπάρχει νηνεμία αρχίζει να σιγομουρμουρίζει και ακούγεται σαν αρχαϊκός χορός όπως αναδεύεται και κυματίζει τις φυλασιές!!!

Τελικά μιλά με μια γλώσσα μυστηριακή, πανάρχα.

Ναι! Μιλάει!

Κι εμψυχώνει και ξεσηκώνει τις καρδιές και τις αισθήσεις!

Κι εκεί πάνω, στο χωριό μου όπου γεννήθηκαν η μάνα κι ο πατέρας μου νοιώθεις πως ξαναγεννιέσαι ή πως αρχίζεις μια νέα ζωή ύστερα απ' την τελετουργία του υπέροχου συνομιλήτου με τα έλατα και τις λεπτοκαρυές που κάνει η ψυχή.

Δεν θυμάμαι κανέναν άνθρωπο να μου έχει μιλήσει με τόση τρυφερότητα μ' όση αγέρι αυτό.

Δεν θυμάμαι κανέναν να με θάπτεσε τόσο απαλά, τόσο διακριτικά με νόημα στο αγγιγμά του.

Κανέναν να μου ξιπνάει τόσες αναμνήσεις κι από ετούτη κι από την άλλη μου ζωή! Ένας άνεμος μακρινός! που φέρνει τόσες συρνήσεις ώστε να γίνονται τα συνασθημάτα μου ρεμάτα καθαρότητα και διαύγεια!

Το μικρό μου εκεί ξαστεράνει. Λαμπταίνεται. Και νοιώθω η θνητή παντοδύναμη σα να χόρομαι στην κορυφή του Ολύμπου Θεά!

Τώρα έξω από που αντλούσα πάντοτε τη δύναμή μου και που την έχανα!

Τώρα έξω την έλεη που ασκούσε στους πάππους μου και στους προπάππους μου και στον πατέρα μου που ένοιωθε και συνομιλούσε σαν καλότερη με το τοπίο, τις πυκνές φυλασιές των δακύν και τις μικροδιές της καρδιάς της λεπτοκαρυάς και του ελάτου.

Πόση αγάπη ένοιωθαν όλοι οι χωριανοί γιατί τον τόπο της κορυφής του βουνού που γη και άνθρωπος ίδρξαν στο σκόλο, στη σιορά, στη γονιμότητα και στην απόδοση καρπών. Πόση πέτρα σκληρή αναμερίστηκε για ν' αφρατέψει το άγριο χρώμα!

Πόσος ήλιος γιάνος να δώσει το σταφύλι αρώματα! και να μεθύσει το κρασί.

Σ' έναν αγώνα για τον επισοίο! Το σάρι και το καλαμπόκι της χροιάς!

Η παπάτα, το κολοκύθι, η ντομάτα, το φακόλι. Όλα τα καρπεντικά απλωμένα στους γνάδες και στα κατώγια και τα κρεμμύδια κρεμασμένα αμυαλές στις πόρτες σαν το μεγαλύτερο αγαθό.

Σαν πάω πεταχτά πιά, εκεί στο χωριό μου πνιγμένη από την ασφυξία της πόλης μοιάνομαι αυτό που κανένας άνθρωπος της αγοράς και της συναλλαγής δεν ένοιωσε ποτέ, το ανέβασμα!

Την ομορφιά της ποίησης και του ονείρου!

Εκεί πάνω και να έχεις και να μην έχεις γίνεσαι ευτυχισμένος!

Παύεις να πονάς για το θάνατο μια και οι ψυχές είναι τόσο σιμά που σχεδόν σ' γράζουν! Παρηγορείσαι για τις απουσίες γιατί γίνεται πιο κοντινός ο Θεός!

Πάντα αναρωτιόμουν για την διαύγεια του πνεύματος που έχουν οι Ζαγορίσιοι. Για την δραστηριότητα και την θέλησή τους. Ευλικρινείς κι εργατικοί, γνήσιοι αγωνιστές και οικιακήδες από τους λίγους. Έφταναν και ξεπνέονταν για να γυρίσουν πάλι πίσω να κρατήσουν όρθια τα στίπια των προγόνων και των παιδικών αναμνήσεων. Μάθαιναν πράγματα κι είχαν αγάπη και συμπεριφορά αγάμια και οι φτωχοί και οι τυρανισμένοι.

Πό πολλοι αυτοί! γιατί η στέρηση σε κάνει άνθρωπο αληθινό και γκιστικό του πόνου. Τόσο και πόσο δεν έγιναν τρανοί γιατί οι συμβουλές της αγωνιστικής μάνας τους έδωσε πρόδια ανώτερα από ιδιοκτησίες και λεπτά.

Δεν έλειπαν βέβαια και οι εξαιρέσεις!

Μα αυτές τις εξαιρέσεις τις έβαναν οι φαμίλιες βόϊκνο κριτικής όχι πάντα από κακία ή ουστοπολισμό αλλά για παράδειγμα προς αποφυγή!

Και γίνονταν το περιβάλλον κομπογιοπλοίο κάποτε μάσταγα που σκότωσε ψυχές κι άλλοτε σπλη της γνώσης για κάποια πράγματα που έφταναν την τάξη και το πρόγραμμα μιας ζωής, που αν δεν έμπαινε σε ορθά καλούπια ενωρίς κινδύνευε!

Όπως κινδυνεύει το ξεράγο αμπελι από τους κλέφτες και τα άγρια θηρία. Αχ' το χωριό μου που εγώ δεν τόξερα παρά μονάχα τα καλοκαίρια κι ύστερα από τις αλλαγές του πολέμου και των εμφυλίων! Που έμαθα να το αγαπάω γιατί το άφρατοσε περβόλικά ο πατέρας και μου διηροίνταν τόσες και τόσες ιστορίες απ' τους χωριανούς κι από την οικογένεια εντός με τόση παραστατικότητα και ταλέντο που εγώ τα έβανα έργο ημιτογραφικό στο μικρό μου και το κράτσα να μ' αξιώσει κάποτε ο Θεός να το κρατάω.

Φαντάζομαι πως η ζωντάνα μου μένα σταματά στην κυριολεξία όταν οι συνθήκες μου καλώνουν να όνειρα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Αυτό συμβαίνει όταν δεν φυσάει από το γλυκό αγέρι της έμπνευσης στην καρδιά μου που το γεννά η στοργή και η τρυφερότητα. Το ίδιο συμβαίνει θαρρά σε όλους τους ανθρώπους που δεν μιλούν την ίδια γλώσσα επικοινωνίας μεταξύ τους. Υπάρχουν όμως και τα όνειρα! Που είναι η αλήθεια της ζωής γιατί εφαρμόζουν τους αληθινούς πόθους και τις λαχτάρες μας.

Κάποιοι άνθρωποι είναι τυχεροί και βλέπουν τα όνειρά τους να εαυθάνονται κάποτε. Άλλοι δεν είναι γιατί δεν ξέρουν ούτε να αγαπούν, ούτε να ονειρεύονται, ούτε να γαννίζονται με υπομονή. Όχι μόνο δεν ξέρουν να ονειρεύονται σκοτώνουν κι όλες με φιλοψυχία αυτούς που το κατορθώνουν. Δεν ξέρουν επίσης να φιλοσοφούν ακόμα και τις παποδιές ή τις κακοτυχίες με νέα δημιουργήματα και νέες αναστάσεις σαν τη μητέρα φύση που αναπλάττει συνέχεια υπομένει και συνεχίζεται υποκλόνοντας στο σφοδρό σχέδιο του Θεού.

Όλα αυτά που σας λέω μου τα μίλησε ήρεμα και τρυφερά ο αέρας της βουνοκορφής του Δικόρφου και με τόνωσε πάλι με την παρουσία της αιώνιας ζωής του. Στάθιμα ολόκληρη πέκναι του κι ερωτεύτηκα ξανά τα σύμπαντα του κόσμου μιά πλατωνική και άδολη αγάπη που με γέμισε ευτυχία.

Μ' αυτή την ευτυχία ξαναγίναμαι παιδί που ελπίζει το καλύτερο. Κι έτσι σας γράφω!

Πα να σας μεταφέρω όσα ο άνεμος του χωριού μου μωτικά μου είπε.....

Πούλικα

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΟΚΤΩΒΡΗ - ΝΟΕΜΒΡΗ

ΜΗΝΑΣ ΟΚΤΩΒΡΗΣ

Κι αυτός ο μήνας έχει το λαϊκό του όνομα, που είναι "Αη-Δημήτρης", γιατί η μνήμη του Αγίου Δημητρίου που γιορτάζεται στις 26 του μήνα αυτού, είναι και η μεγαλύτερη γιορτή του μήνα.

Ο Οκτώβρης θεωρείται ο μήνας που σπέρνουν τα σιτηρά. Στις 18 του μήνα γιορτάζει η εκκλησία μας την μνήμη του Αγίου Λουκά. Αυτή η μέρα θεωρείται και σαν ορόσημο που επιτρέπεται το σπάρσιμο των πρώιμων σιτηρών. Μετά από αυτή τη μέρα δεν επιτρέπεται να σπείρουν, γιατί τα σιτηρά καταστρέφονται από τις παγωνιές και δεν ριζώνουν τα νεαρά φυτά.

Στις 26 του μήνα, γιορτή του Αγίου Δημητρίου, γιόρταζε και το ομώνυμο εξωκλήσι μας. Τη μέρα αυτή λήγει το θερινό εξάμηνο για τους τσομπάνους και τους ντραγάτες-αγροφύλακες, λήγουν τα συμβόλαιά τους και καταρτίζονται καινούργια που θα ισχύσουν για το χειμερινό εξάμηνο, από τον Αγίου Δημητρίου δηλαδή ως του Αγίου Γεωργίου στις 23 του Απριλίου.

ΜΗΝΑΣ ΝΟΕΜΒΡΗΣ

Ο μήνας αυτός έχει και δυο λαϊκές ονομασίες. Λέγεται και "Αη-Ταξιάρχης", από τη γιορτή των Ταξιάρχων στις 8 του μήνα και λέγεται και "χαμένος", γιατί οι μέρες του μικραίνουν πολύ και η διάρκειά τους δεν φτάνει στους χωριανούς να τελειώσουν τις δουλειές τους σε μια μέρα, ειδικά στις γεωργικές εργασίες.

Στις 11 του μήνα η εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη του Αγίου Μηνά. Τη μέρα αυτή γιορτάζει και η εκκλησία του χωριού μας και είναι μέρα αργίας.

Η μέρα της μνήμης του Αγίου Μηνά θεωρείται και σαν ορόσημο χρονικό. Πέρα από αυτή τη μέρα, πιστεύουν πως αρχίζει η κακοκαιρία του χειμώνα. Για το λόγο αυτό λέγεται το παρακάτω δίστιχο, που πιστεύουν ότι το λέει το χιόνι:

"Τ' Αη-Μηνός εμήνυσα κι τ' Αη-Φίλιπ' αυτού είμαι
κι ως τα Νικόλο-Βάρσαβα έρχομαι δεν έρχομαι του δρόμου δε το βρίσκου".

Τις πρώτες μέρες του Νοέμβρη, μέχρι του Αη-Μηνά, βγάζουν και τα καζάνια με τα τσίπουρα. Η όλη διαδικασία έπαινε τελετουργικό και πανηγυρικό χαρακτήρα και γινόταν μέσα σε μια ατμόσφαιρα κεφιού.

Στις 14 του μήνα γιορτάζεται η μνήμη του Αγίου Φιλίππου. Από αυτή τη μέρα αρχίζει νηστεία σαράντα μερών, τα "Σαραντάμερα", μέχρι τα Χριστούγεννα. Η μέρα αυτή θεωρείται η αποκοπή για τη νηστεία των Χριστουγέννων και συνήθίζεται τη μέρα αυτή να φτιάχνουν κρεατόπιττα.

Άλλη γιορτή κατά το Νοέμβρη είναι και τα Εισόδια της Θεοτόκου, στις 21 του μήνα, που γιορτάζεται με ευλάβεια και λέγεται αυτή η γιορτή χαρακτηριστικά "Παναγιοπούλα".

Στις 30 του μήνα, τελευταία μέρα του Νοέμβρη, γιορτάζουμε τη μνήμη του Απόστολου Αντρέα, ή "τ' Αντρώς" όπως λένε. Τη μέρα αυτή είναι συνήθεια να βράζουν τα "μπόλια". Τα "μπόλια" είναι ξηροί σπόροι από καλαμπόκι που βράζονται στη φωτιά, ώσπου να μαλακώσουν καλά και να τρώγονται εύκολα. Μέσα στη κατσαρόλα μαζί με το καλαμπόκι ρίχνουν από άλλα σιτηρά σπόρους, (σιτάρι, βρώμη, φακή, ρεβύθια κλπ), και τρώγονται όλα μαζί και με μεγάλη ευχαρίστηση, όταν μάλιστα ζαχαρωθούν και καλά.

Την μέρα της γιορτής του Απόστολου Αντρέα, επειδή ρίχνει συνήθως πολύ χιόνι, λένε και το παρακάτω δίστιχο σε μορφή διαλόγου:

"ρίξε, ρίξε Αντρέα

-κι αν ρίχνω με απ' το τουρβά μ' το ρίχνω".

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ

ΔΙΚΟΡΦΟΥ

Η καταγραφή των τοπωνυμίων έγινε μετά από παρακίνηση του αείμνηστου δασκαλου Κώστα Λαζαρίδη.

Η εργασία αυτή έγινε με την βοήθεια της γιαγιάς μου Πανδώρας Παπαϊωάννου και των Βασίλη Λέκκο, Γάννη Στάθη, Δημήτρη Μητρόπουλο, Αλέκο Σιώμο, Απόστολο Κωστάκη, Στασούλη Στάθη. Συμβολή στην ερμηνεία των τοπωνυμίων, είχε ο χωριανός μας γεωπόνος, Γιώργος Καρράς. Τέλος, μια και οι δυνατότητές μου για την ερμηνεία ειδικά των ξενικών τοπωνυμίων δεν ήταν και μεγάλες, η ερμηνεία των ξενικών κυρίως τοπωνυμίων, είναι από την διατριβή του κ. Κ. Οικονόμου, για τα τοπωνύμια του Ζαγοριού. Βέβαια εδώ θα πρέπει να πω ότι υπάρχουν ορισμένες αμφιβολίες για μερικά τοπωνύμια, ή διαφωνίες. Ακόμα και ο πιο ειδικός μελετητής συναντάει πολλές δυσκολίες στην ακριβή ερμηνεία ενός τοπωνύμιου, εξ' αιτίας κυρίως του γεγονότος ότι μέσα στο χρόνο, οι λέξεις αυτές έχουν παραφθαρεί από στομα σε στόμα, με αποτέλεσμα να μην είναι κανείς σίγουρος για την αρχική τους προέλευση.

Αγία Παρασκευή

Η Ονομασία της περιοχής οφείλεται στο εξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής που βρίσκεται εκεί πέρα. Από αυτό πήρε την ονομασία και η γύρω δασική περιοχή, με λίγες λειβαδικές εκτάσεις, και σε υψόμετρο 930-1070 μέτρα. Το ξωκκλήσι βρίσκεται βορειοδυτικά του χωριού και σε απόσταση μιας περίπου ώρας από αυτό. Έξω από το εκκλησάκι, υπάρχουν πλάκες τοποθετημένες κάθετες στο χώμα και ακανόνιστες. Μάλλον πρόκειται για τάφους, άγνωστο ποιός εποχής.

Άγιος Δημήτρης

Τοποθεσία στα βορειοδυτικά του χωριού και σε απόσταση μισή ώρα από αυτό, σε υψόμετρο 800-1100 μέτρα. Υπήρχε ομώνυμο παρεκκλήσι, που χτίστηκε από τους μεγάλους ευεργέτες του χωριού, Στασούλη και Αθηνά Στάθη. Από ολιγοώρας όμως της εκκλησιαστικής επιτροπής, το παρεκκλήσι αυτό έχει πέσει, από μια σταλαξιά!!!

Αη-Γιάνν'ς

Ονομασία τοποθεσίας, από το γνωστό εξωκλήσι του Αγίου Ιωάννη. Αυτό βρίσκεται χτισμένο σε βραχώδη λόφο, ακριβώς πάνω από το χωριό, απ' όπου υπάρχει καταπληκτική θέα και μπορείς να δεις όλο το κεντρικό Ζαγόρι και ένα τμήμα από το ανατολικό. Βρίσκεται στα νότια του χωριού και σε απόσταση μισής ώρας από αυτό. Το παρεκκλήσι με την σημερινή του μορφή είναι χτισμένο στο 1898 από των Κωνσταντίνου Μαλάμη, που έστειλε λεφτά σε δόσεις από την Ρουμανία για τον σκοπό αυτό. Υπάρχει και μια παράδοση που λέει ότι, μια μέρα περνούσε από την περιοχή ένας σκηνίτης βοσκός και είδε ένα καντήλι αναμμένο και την εικόνα του Αη-Γιάννη στην περιοχή. Αμέσως ειδοποίησε τους χωριανούς που πήραν την εικόνα και την έφεραν στο χωριό. Όμως, λέει η παράδοση, αυτή ξανάφυγε και πήγε πάλι σε αυτή τη θέση. Έτσι, θεωρήθηκε από τους χωριανούς σαν επιθυμία του Αη-Γιάννη να του χτίσουν ένα εκκλησάκι στην μεριά αυτή. Όμως κατά την γνώμη μου αυτή η ιστορία είναι μεταγενέστερη, άγνωστο από ποιόν κυκλοφόρησε, για τον απλούστατο λόγο, ότι το ξωκκλήσι αυτό υπήρχε από παλιά, άγνωστο πότε, και έπεσε από σεισμό και ο Κων/νος Μαλάμης το ανακαίνισε "εκ βάθρων".

Ένα άλλο σημείο που πρέπει να προσεχτεί, είναι το γεγονός ότι στην περιοχή γύρω από τον Αη-Γιάννη, υπάρχουν πολλά πήλινα κομμάτια από διάφορα αγγεία άγνωστης μέχρι στιγμής χρονολογικής προέλευσης.

Ο Αη-Γιάννης, ο "κοντουτσ'κος", όπως λέγεται από τους χωριανούς, θεωρείται από τους τελευταίους σαν θαυματουργός, και αναφέρονται διάφορες ιστορίες με θαύματά του. Η μνήμη του γιορτάζεται στις 25 του Μάη και στις 29 του Αυγούστου, οπότε πανηγυρίζει και το χωριό.

Αη-Λιάς

Ονομασία τοποθεσίας και της γύρω δασικής περιοχής, από παρεκκλήσι αφιερωμένο στον Προφήτη Ηλία που βρίσκεται εκεί. Το ξωκκλήσι αυτό βρίσκεται βορειοδυτικά του χωριού μας και σε απόσταση σαράντα περίπου λεπτών από αυτό. Το έχει χτίσει ο χωριανός Γιάννης Κοντογιάννης.

Αη-Νικόλας

Τοποθεσία με ομώνυμο παρεκκλήσι, δυτικά του χωριού και σε απόσταση είκοσι λεπτών. Το ξωκκλήσι αυτό τόχει χτίσει ο Γιάννης Κοντογιάννης.

Άγρος Σαλογιάννη

Παλιόχωραφ στην περιοχή "σιουρπάτα", δυτικά του χωριού και σε απόσταση περίπου δυό ωρών. Κυριόνυμο, που προέρχεται από το "σάλος"=τρελλός και το Γιάννης.

Αλαταριές (στις)

Τοποθεσία με πέτρες, πάνω στις οποίες αλάτιζαν τα ζώα. Βόρεια του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας και τριών τετάρτων από αυτό περίπου.

Άλετρος (ο)

Παλιόχωραφ στην θέση "βαθύλακκος", σε σχήμα αλετριού, απ' όπου και τ' όνομα. Βρίσκεται στα δυτικά του χωριού και σε απόσταση δυό ωρών περίπου.

Αλώνι Μάλας

Παλιό ιδιωτικό αλώνι στην τοποθεσία "σιουρπάτα", δυτικά του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας και τριών τετάρτων περίπου από αυτό.

Τα αλώνια είναι τόποι λιθόστρωτοι, κυρίως κυκλικοί, που κει μέσα αλωνίζουν οι χωρικοί τα σπαρτά τους. Παλιότερα, όταν υπήρχε κόσμος στα χωριά και η παραγωγή ήταν μεγάλη, τα αλώνια ήταν ιδιόκτητα. Αργότερα

έγιναν κοινοτικά, και με την ερήμωση των χωριών αργότερα εγκαταλείφθηκαν αφήνοντας στη θέση τους μόνο σωρούς από πέτρες και τα σχετικά τοπωνύμια.

Αλώνια τ' Καρά

Παλιά ιδιωτικά αλώνια της οικογένειας των Καράων, τα οποία βρίσκονται στην ανατολική άκρη του χωριού.

Το όνομα "Καράς" προέρχεται από το τούρκικο "Kara", που σημαίνει "μαύρος".

Αλώνια τα κάτω

Αλώνια παλιά, που βρίσκονται στη βορεινή άκρη του χωριού.

Αλώνια τ'ς Κοπανούς

Παλιά ιδιωτικά αλώνια, στο βόρειο τμήμα του χωριού, κάτω από τοποθεσία "κάτω αλώνια", δίπλα στο σημερινό νεκροταφείο.

Αλώνια τα μέσα

Παλιά μεγάλα αλώνια, νότια του χωριού και σε απόσταση δέκα περίπου λεπτών, μέσα στα έλατα, σε υψόμετρο 1140 μέτρων. Μέσα απ' αυτή την περιοχή σήμερα, περνάει αμαξιτός δρόμος για το εξωκλήσι του Αη-Γιάννη παραπέρα για τα Γιάννινα.

Αλώνια τ'ς Μπάρενας

Παλιά ιδιωτικά αλώνια, στη νότια άκρη του χωριού.

Αλώνια τ' Μπραντζή

Παλιά ιδιωτικά αλώνια στη βορειοδυτική άκρη του χωριού. Το επώνυμο υπάρχει ακόμα και σήμερα. Τ' όνομα "Μπραντζής" προέρχεται από το αλβανικό "BRAC-I" που σημαίνει "κλέφτης μικρών πραγμάτων".

Αλώνια Ξείας και Ντούσιως

Παλιά ιδιωτικά αλώνια δυο γειτονικών οικογενειών στην ανατολική του χωριού. Τ' όνομα "Ξεία" είναι υποκοριστικό του "Ευδοξία". Τ' όνομα "Ντούσιω" προέρχεται από το ανδρικό επίθετο "Ντούσιος" και αυτό με τη συνθήκη του από το αρχαίο βουλγάρικο "dusa", που σημαίνει "η ψυχή".

Αλώνια τα πάνω

Παλιά αλώνια του χωριού που βρίσκονται στη νοτιοανατολική άκρη και σε απόσταση τριών λεπτών. Τ' αλώνια αυτά κόπηκαν για να περάσει ο δρόμος για τον Αη-Γιάννη.

Αλώνια τ' Παπαγιάννη

Παλιά ιδιωτικά αλώνια της οικογένειας των Παπαγιάννη νοτιοανατολικά του χωριού και σε απόσταση τριών λεπτών, στην ευρύτερη περιοχή "παν' αλώνια". Τώρα δεν υπάρχουν γιατί τα έκοψε ο δρόμος.

Αλώνια τ' Πατέα

Παλιά ιδιωτικά αλώνια της οικογένειας Πατέα, νότια του χωριού, απέναντι από το σημερινό νεκροταφείο.

Αλώνια τα πέρα

Παλιά αλώνια, στη δυτική άκρη του χωριού στην είσοδο του. Τώρα περνάει ο αμαξιτός δρόμος που έρχεται από τα Γιάννινα.

Αλώνια τ'ς Πιτσιλής

Παλιά ιδιωτικά αλώνια της οικογένειας Μπογδάνου στη δυτική άκρη του χωριού.

Αλώνια τ' Ραγιά

Παλιά ιδιωτικά αλώνια στη βορειοανατολική άκρη του χωριού, οικογένειας Ραγιά.

Αλώνια τ' Σωφρόν'

Παλιά ιδιωτικά αλώνια στη βόρεια άκρη του χωριού, της οικογένειας Σωφρονίου.

Αλώνια τσαγκαράτ'κα

Παλιά αλώνια στη βόρεια άκρη του χωριού, όπου υπήρχε παλιό τσαγκαράκι, απ' όπου και τ' όνομα.

Ανήλιο

Δασική περιοχή περίπου μια ώρα βορειοανατολικά του χωριού και σε υψόμετρο 700-900 μέτρα. Η ονομασία του προήλθε από το γεγονός ότι στην περιοχή αυτή την βλέπει λίγο ο ήλιος.

Αποστολένας

Παλιόχωραφ στη θέση "αγουροτοπ", μισή περίπου ώρα απόσταση από το χωριό, της οικογένειας Αποστολίδη.

Ασβεστάρια

Τοποθεσία στην περιοχή "οξυά", σε απόσταση μισής ώρας. Η ονομασία τοποθεσίας προέρχεται από τον ασβέστη που βγαίνει σ' αυτή την περιοχή που βρίσκεται στα δυτικά του χωριού.

Ασπρόλακκος

Τοποθεσία σε απόσταση μισής ώρας, και η ονομασία προήλθε από άσπρες πέτρες που υπάρχουν εκεί. Βρίσκεται βορειοδυτικά του χωριού, Αη-Δημήτρη.

Αψήσιαλος

Τοποθεσία σε απόσταση δέκα λεπτών δυτικά από το χωριό. Άγνωστο ονομάστηκε έτσι. Η περιοχή, από μορφολογική άποψη, είναι όλο πλαγιές.

Βαθύλακκος

Δασική περιοχή δυτικά-βορειοδυτικά του χωριού σε απόσταση δυό περίπου στα σύνορα με τη Ντοβρά. Η ονομασία της περιοχής προήλθε από μεγάλο ξερόλακκο που βρίσκεται εκεί.